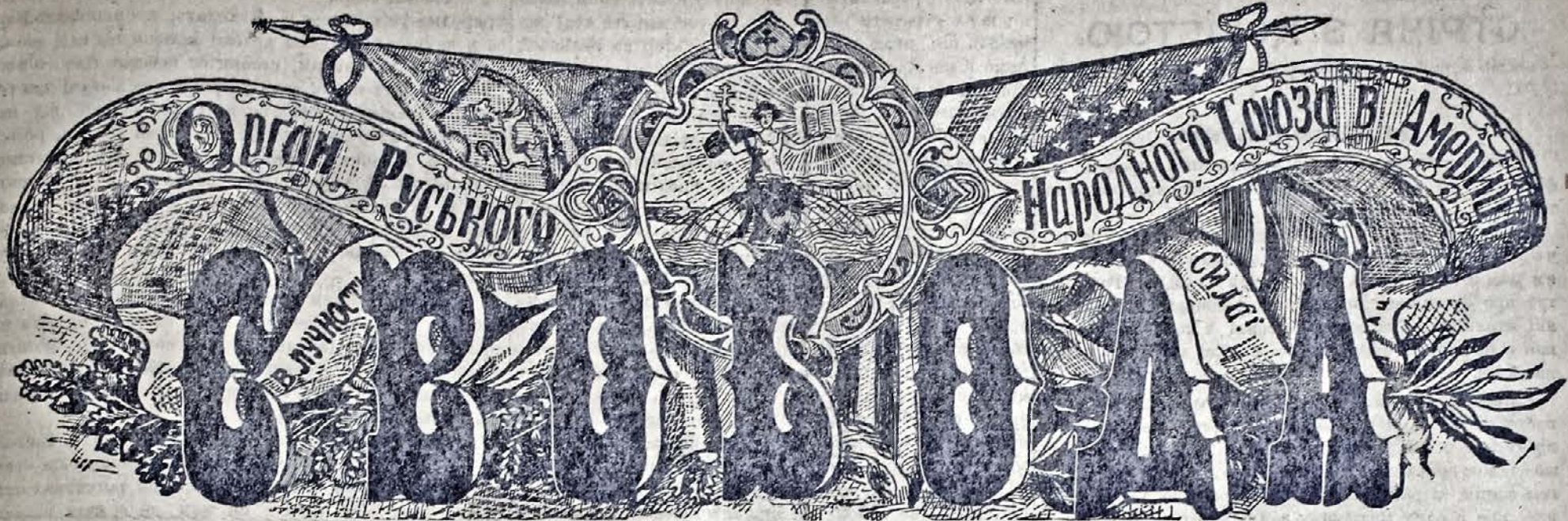

S W O B O D A

Рік XVIII. Нью Йорк, Четвер, 7-го цвітня 1910. Число 14

Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, April 7, 1910. No. 14.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Марець 1910

Від. 13. Телес Филип, ум. 2,2, '1910	\$ 1000.00
„ 121. Пукач Іван, ум. 10,2, '10	1000.00
„ 1. Мерена Панько, ум. 15,2, '10	1000.00
„ 212. Гучик Осиф, ум. 23,2, '10	1000.00
„ 195. Пац Василь, ум. 26,2, '10	1000.00
„ 142. Дзіндзьо Василь, ум. 28,2, '10	1000.00
„ 91. Книш Іван, ум. 3,3, '10	1000.00
„ 6. Крічфалуши Іван Панин, ум. 12,2, '10	1000.00
„ 96. Лапінський Яков, ум. 12,3, '10	500.00
„ 146. Мазурик Юрко, ум. 16,3, '10	1000.00
„ 16. Дзяба Осиф, ум. 21,3, '10	1000.00
„ 41. Ропицький Данько, ум. 27,3, '10	1000.00
„ 225. Полужин Кат. ж. Онуфрей, 3,1, '10	400.00
„ 159. Сімон Францішка, ж. Каз. 26,2, '10	400.00
„ 209. Пап Юлія, ж. Осифа, ум. 8,3, '10	400.00
„ 191. Лісовська Ева, ж. Григорія, ум. 15,3, '10	400.00
„ 95. Прислопська Марія, ж. Якіма, 24,3, '10	400.00
Виплачено запомоги на суму	\$13,500.00
Платня головних урядників за Марець	190.00
Адміністрація Союзу за Марець	318.01

Весь розхід виносить \$14,008.01

Розмет платить 11,834 членів на ціле посмертне (кождий по 1.11 цнт.) і 1686 членів на пів посмертного (кождий по 56 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.25 цнт. а на половину посмертного 70 центів.

А. Шаршом, гол. касієр. С. Ядловський, гол. секр.
Дм. Капігула, гол. предсід.

Перепись в Злуч. Державах Америки.

Як звісно, дня 15. с. м. розпочинає ся в Злучених Державах Америки перепись, по англійськи: census (сензос). Цілею переписи є ствердити число населення держави, подати скількість її засобів і стан майна горожан, як також число фарм, різних заведень, фабрик і всяких промислових підприємств, словом, перепись має дати вірний образ розвитку даної держави. Треба знати, що перепись не є якоюсь новістю. Ми знаємо з Біблії, що вже законодавець Мойсей заряджував списи жидівського народу, а в Китаю, як говорять історія, відбувала ся перепись людности за цісаря І ще в 2042 р. перед нар. Хр. В Злучених Державах Америки перепись є дологою Конституції (секц. 9); крім сего ухвалює її також Конгрес. Перша у властивім значінню сего слова перепись відбулась в Злучених Державах в 1790 р. Тепер відбуває ся вона що 10 літ.

Є прийнятим звичаєм, що перед розпочатом переписи видає кожодочасний президент Злучених Держав Америки прокламацію до народу. Таку прокламацію видав і нинішній президент Тафт, і в руським перекладі звучить вона ось так:

МІНІСТЕРСТВО ТОРГОВЛІ І ПРАЦІ.

БЮРО ПЕРЕПИСИ.

Через Президента Злучених Держав Америки.

ПРОКЛЯМАЦІЯ.

Тому, що силою ухвали Конгресу, прийнятої на дни 2-го липня, 1919 р. має бути переведена тринадцята перепись Злучених Держав, почавши від дня п'ятнадцятого цвітня, тисяч дев'ять сто десятого року;

Тому, що докладного обчислення людности що десять літ домагася Конституція Злучених Держав в цілі означення представительства різних стейтів (американської Спілки) в Палаті Послів;

Як також тому, що є се дуже великої ваги для цілої людности Злучених Держав, аби ся перепись була повним і докладним виказом населення і засобів країни;

Тим то я, Вілліам Говард Тафт, Президент Злучених Держав Америки заявляю отсім і звіщаю, що силою в горі згаданої ухвали є се обов'язком кождої людини відповідати на всі питання переписних формулярів, які то питання дотикають його і родини, до якої він належить, як також рілі, яку займає він або його родина, та що кожда доросла особа, яка відмовить саму обов'язкови, підпадає карі.

Єдиною цілею переписи є досягнене загальних статистичних відомостей дотично населення і засобів країни і відповідей від поодиноких одиниць жадає ся на се, щоби можна зладити таку загальну статистику. Перепись не має нічого до діла з податковою оцінкою, з військовою службою або зі службою в судах присяглих, з примусом шкільним, управлінням імміграції, або з заостренням якого небудь державного, стейтового чи місцевого закону чи розпорядку, ані ніхто не може потерпіти якої небудь шкоди через подане жаданої інформації. Нема тут причини лякатись, щоби могли бути виявлені якісь подробиці, що дотикають подинчої особи або її інтересів. Для належного береження прав та інтересів осіб, що достарчають інформації, заборонено під тяжкою карою всім урядникам Бюра переписи виявляти яку небудь вістку, що могла прийти сею дорогою до їх відома.

Для того завзиваю всі особи, щоби давали скорі, точні і докладні відповіді на всі питання, які будуть ставити їм числителі (enumerators) або інші урядники переписного Бюра, та щоби сам робом причинили ся до сего, аби те велике і конечне публичне підприємство увінчалось успіхом.

На доказ сего кладу свій підпис і велю приложити печать Злучених Держав.

Дано в місті Вашингтоні, на дни 15-го марта, Року Божого тисяч дев'ять сто десятого, а Независимости Злучених Держав Америки сто тридцять четвертого.

[Печать].

Вм. Г. Тафт.

Через Президента:

Л. С. Хоґс,

Державний Секретар.

Нам здає ся, що наведену президентську прокламацію кождий розуміє. Передовсім кладе ся в ній головний натиск на се, щоб кождий мешканець Злучених Держав давав правдиву і точну відповідь на всі питання, які містять ся в переписних аркушах. При сїм ніхто не може боятись, щоб з його відповідей при переписи міг бути зроблений який небудь ужиток, бо жаден посторонній чоловік сих переписних листів не реглядати не може, а сям, що будуть переводити перепись (енумераторам) загрожено тяжкими карами, коли-б вони відповідей, одержаних в часі переписи, важили ся не заховати в тайні. Хто отже прим., „змхнув“ в Америку перед військом або з обави перед краєвим кодексом карним, або хто мав нагоду пізнати Іванову хату в старім краю, мусить се при переписи сказати, хоч би і як було се йому не по нутру. Коли-ж би в часі переписи пралапали кого на фалшу, сей може наразити ся на досить не малі наслідки.

Но хочемо звернути тут особлившу увагу нашого загалу на се, що після ухвали Конгресу перепись узглядняти-ме також народність кождого мешканця Злучених Держав. І як-же маємо ми іменувати себе по англійськи? — Як було вже говорено в попередніх числах „Свободи“, то Русин по англійськи називає ся „Ruthenian“ і таку лише назву маємо ми подавати при переписи. Наші прим. „Москалюшки“ з під Горлиць і Шаропа трублять на всі заставки в „Американско-Русскомъ Вѣстникѣ“, в „Правдѣ“ і „Поступѣ“, що при переписи ми повинні називати себе

по англійськи „Russian“ — Росіянами. Ся назва зовсім не наша і не слухай сих що-йно в горі згаданих Москалюшок, руський Іване. Ми можемо а й повинні любити розумною любовію російський нарід, бо він нам споріднений, бо ми самі Росіянами не єсмо, з сеї простої причини, бо Господь Бог сотворив нас Русинами, а не Росіянами, Москалями. Учені історики, народописці, найбільші знатоки славянських мов порішили вже давно сю квестію, що „руський“ а „російський“ (русский) зовсім не те саме, бо руський нарід є відрубний від народу російського. А й американські учені люди знають також добре, що Русин „Ruthenian“ не є те саме, що Росіянин „Russian.“

Просимо лише наших солом'яних Москалів заглянути до важніших англійських енциклопедій, як: The Americana Cyclopedia том XIV; Johnson's Universal Cyclopedia том VII; Chambers Cyclopedia том IX; The New International Cyclopedia том XV.; Encyclopaedia Britannica том XXII.; Nelson's Encyclopaedia том X., то між артикулами під буквою „R“ всюди знайдеге „Ruthenians“ і всі они згідні в тім, що „Русини творять славянську галузь, яка заселює східну Галичину і Буковину, полуднево-западні сторони Росії і північно-східну сторону Угорщини“ (гляди Americana Cyclopedia том XIV.) та що Русинів треба відріжнати від Росіян. — Отже ще раз повторяємо: Не вір, руський Брате, тим, що стидяють ся називати такими, якими їх мати родила і не кажи при переписи, що Ти „Russian“ лише „Ruthenian.“

Рівно-ж не можемо звати себе по англійськи „Polish“ (Поляк), бо кожде руське серце інстинктом відчуває, що воно не польське. Ані не можемо записувати ся яко „Slavish“ (славянський), (хоч властиво повинно бути „Slavic“ або „Slavonic“, а Слав'янин по англійськи значить „Slav“), бо ся назва „Slavic“ є лише загальна і вона обіймає зарівно всіх Слав'ян, отже Русинів, Росіян, Поляків, Чехів, Словаків, Сербів, Болгар, Словенів, Хорватів, Кроатів, а при переписи мусимо подати, до якого славянського народу ми належимо; як отже ми єсмо Русинами, то повинні записати ся „Ruthenian.“ Так само не можемо звати себе „greek“ Греками, яка то назва походить звідси, що нашу церкву в Америці називають (хоч невластиво) „greek catholic.“ Хоч спеціально у нас в Америці церква тісно злучена з народністю, то одначе що иншого церква а що иншого народність. До гр.-кат. Церкви може прим. належати і косоокий Китаєць, но через те він ще не буде Греком, но все таки Китаєм. А Греки днес то „маленькі потомки великих предків“, вони мають свою державу і Слав'янами зовсім не є. Ну а вже по просту булоб сьмішно, як би наш Русин подав при переписи свою народність як „austrian“ (австрійська народність), бо такої народности на Божім сьвітї нема; є вправді австрійська держава і галицькі Русини походить з сеї держави, но австрійської народности, як сказано, нема і що иншого народність, а що иншого держава тай не кожда народність має свою державу. Вкінці не може Русин називати себе при переписи „Hungarian“ (Угорчанином), бо хоч він і походить з під угорської „vlady“, то він знає се і чує, що Мадяром не є. — Отсе що до назви Русинів по англійськи.

Врешті треба піднести з як найбільшою похвалою помисл Містра Шершеня, що постарав ся о вибиті тикетів, на котрих є вже готова відповідь, як Русини мають називати себе по англійськи при переписи. Сі тикети повинні бути розхоплені сотками тисяч тим більше, що вони крім почтової оплати (25 центів від тисячки) нічого не коштують.

Ну-же, Братя Русини, затайте собі добре по англійськи сю назву: „Ruthenian“ і покажім Американцям, що між тутешніми народами ми не займаємо що до чисельности послідного місця.

о. П. Полятишин.

АНТІН ЦУРКОВСЬКИЙ.

СТРІЧА З КОМЕТОЮ.

Свобідна перерізка твору Каміля Флярмаріона „Кінець світа“.

IV.

Як виглядає кінець світа.

Нараз відізвав ся голос виходячий з середини амфітеатру; се заговорив один славнозвісний електротехнік.

„Усієї причини, що спричинили загальну смерть через зимно суть правдоподібні; але як має ся річ з кінцем світа через огонь? Говорено тут про се лишень принагідно, розбираючи наслідки, які виплинули-б зі збиття ся землі з кометою. А однак є ще інші причини, що будуть мати сей самий наслідок.

„Поминаю можливість, що суша землі може запасти ся в наслідок якогось страшного землетрусу і пірнути у огонь лютуючий у нутрі. Висша воля може також раптово задержати землю в її обігу кругом сонця, а рух в сей спосіб перемінив-би ся в тепло, яке в одну мить цілу землю замінило-б в розжарену, газову кулю“.

„Висша воля?...“ — відізвав ся другий голос. „Алеж прецінь стисла наука каже, що в природі не діють ся чуда...“

„Даруйте — продовжав електротехнік — тут зовсім не потрібно чуда. Знаємо, що земля наша летить кругом сонця зі швидкістю 106.000 кілометрів на годину, або 29.460 метрів на секунду. І колиб так нараз десь в вселенній виринуло якесь сонце і утворило разом з нашим сонцем рід електродинамічної пари, яка тоді буде ділати на нашу землю наче гамулець; одним словом, коли яканебудь причина нараз задержалаб нашу землю в її бігу, то тоді раптом здержаний рух землі перемінив-би ся в горячо, і наша земля так розпалала-б ся, що в мить сталаб паром“.

„Мені здає ся — відізвав ся директор астрономічної обсерваторії з гори Монбляк, — що це в інший спосіб земля наша може скінчатися через огонь. Невдому тому ми оглядали на небі звізду, яка була незвичайно дрібненька, з незвичайно слабким світлом (16-ої величини); і ось за пару днів вона раптом стала одною з найясніших зір на нашім небі. Ся далека, далека земля — бо такою була ся зірка — протягом несповна чотирох неділь стала п'ятдесят тисяч разів яснішою і горячішою!... І колиб так була наша земля на місці сеї далекої звізди, то на ній не лишило-б ся ні сліду з життя. Усе спопеліло-б, замінило-б ся в пару — так рослини, як звірі і люди з усіма творами своїх рук.

„Спектральні досліді показали, що ся так раптово розігріта звізда влетіла у масу первісних газів, так звану мраковину, яких є тисячі у вселенній. А ми прецінь знаємо, що наше сонце зовсім не стоїть неподвижно на небі. Так як наша земля кружить докола сонця, так знова сонце з великанською швидкістю кружить коло якогось незнамого нам осередка. Воно летить та тягне зі собою усі планети в напрямі констеляції зір Геракль. І підчас сеї мандрівки сонця та землі серед незнаних розтворів вселенної чиж не може одного дня таке стати ся, що вони, як ся ззвізда, про котру я згадував, влетять нечаяно у газову мраковину. А се означало-б се саме, як би усе живуче на землі вкинуто у розжарену піч“...

„Так отже — забрав слово директор парижської обсерваторії — тисячі небезпек кожного дня і кожної години чагас на житє нашої землі. Вправді я не вірю, аби тепер могла вийти яка небезпека для нашої землі з її стрічи з кометою, але признаю, що таки ся наша земля кожної хвилини може згинути. Щоб стійність життя нашої землі наглядно представити, ужию слідуячого порівняння: є довжезна вулиця, вузенька, з височезними кам'яницями по обох боках. В кожній кам'яниці є сотки вікон а у кожнім стоїть стрілець з набитою рушницею. З одного кінця вулиці починає бігти мале хлопця. З усіх боків сиплять ся на нього кулі, цілий град куль... І чи хлопець живе та ціле добіжить до кінця вулиці?... Коли-б навіть і добігло, то таки там на самім кінці впаде мертве зі змучення і страти сил... Зовсім таким хлопцем, що бігне серед граду куль є наша землянка мати.

„Земля наша кружачи докола сонця, летить разом із ним в напрямі констеляції зір Геракль. І на своїй дорозі вона може збити ся з кометою, тисяч або і мільон разів більшою від землі, зложеною з самих отруйних газів; далше вона може влетіти у ріи метеорів, що злетять на землю неначе набій шроту у груди ластівки; далше земля може збити ся з невидимою для нас, чорною вигаслою звіздою і в одну мить в наслідок збиття ся замінити ся в пару; далше може по своїй дорозі дістатися в область якогось нового сонця і тоді стане ся з нього подібно як з киненням в жар огня яблуком; може попасти в сферу притягання різних, велитенських сонць, яка то сила затримає усі дотеперішні рухи землі, та в наслідок

того земля розпалить ся, як дріт у електричній лампі; може стратити весь кисень, і усе живуче тоді подушиться ся; може пукнути, наче кратер на вулкані; може в наслідок велитенського, страшного землетрусу запасти ся у власний, внутрішній огонь; може згинути в наслідок потопа, страшнішої і загальнішої, як ся, про яку читаємо в біблїї; навідворот, може також стратити усю свою воду, найважнійший і необхідний елемент для життя; якесь пролітаюче небесне тіло може також нашу землю відірвати від сонця і кинути її у темні, зимні розтвори вселенної та засудити на смерть від зимна; земля далше може стратити увесь свій воздух і пару водну, та в сей спосіб заморозити ся; прийде час, коли сонце вигасне зовсім а тоді вибє і для землі остання година; але також і сонце в наслідок якоїсь наглої причини може до того степеня збільшити свою горячість, що земля наша в його лучах усмажить ся; земля наша може.... Але лишім се вичислюване. Уже з тих кількох вичислених причин всякому стало ясно, що житє на нашій землі, що навіть і існуванє цілої нашої землі зовсім не є таке певне, не спочиває на таких твердих основах, як се не одному на перший погляд виглядало-б. На всякий однак спосіб теперішня комета не спричинить ще ніякої катастрофи“.

Власне в сій хвилині, коли бесідник кінчив свої слова роздав ся зі стелі салі голос, неначе виходячий десь з далеких країн вселенної... Однак хіба на місці буде тут пару слів обясненя.

Збудовані на шпильках найвищих гір астрономічні обсерваторії були получені зі собою телефонічно, але стації відбираючі були так улажені, що не треба було прикладати слухавку до уха: уміщений там телефоноскоп віддавав телефонічну телеграму голосно, чути для усіх в салі. Цілий апарат тому був уміщений в копулі амфітеатру.

І з відтам тепер роздали ся слідуячі слова:

„Астрономи планети Марс повідомлюють мешканців землі, що комета летить на землю з подвійною швидкістю обігу марса. Зміна руху в горячість. Сильна магнетична буря. Втікати з Італії!“

Серед гробової мовчанки заговів голос. Лиш декількох скептиків перервало мертву тишину невмістними дотепами. Редактор гумористичної часописи „Шершень“ підвів ся і закликав:

„Чи часами світлий збір панів учених не хоче собі покепкувати з нас, смирих смертельників. Во ніколи не хоче ся мені в се повірити, щоб мешканці Марса — наколи такі дійсно існують та посилають нам телеграфічні відомости — знали імя Італії. Може нам ще до того скажуть вірити, що вони читають „Памятники Цезаря“ або історію кацапетства...“

Нараз погасли усі електричні лампки і перервали дальшу бесіду. Цілий амфітеатр потону в сумерках, лиш одна велика площа на стіні остала ясно освітлена. І опять роздав ся голос: Тут є телеграма з Марса“, і сей час на стіні з'явили ся отсі знаки:

Образець комети говорив сам про себе. Стрілка вказувала на рух комети в напрямі небесного тіла, яке бачене з Марса, сіяє наче ззвізда. Се наша земля, та і зовсім природно, що мешканці Марса так її собі представляють; по перше на Марсі воздух є далеко більше прозорий, а по друге наша земля є три рази більша від Марса, тому то і тамашні мешканці голім оком можуть розрізняти квадри землі, подібно, як мешканці землі розрізняють квадри місяця. Нисше видно планету Марс, а виходячі з неї дві стрілки неначе вказують, що швидкість комети рівна ся подвійній швидкості обігу Марса. Поломін в третім рядку говорять, що рух комети замінити ся в огонь, то є горячо, північне світло, виходяче з кулі та находячі ся побіч стрілки означують перемену горяча в магнетичну силу і електричність. Наконєць в доліні видно характеристичний півостров, в яким на перший погляд пізнати Італію, а на образку видно чорну точку, правдоподібно місце, найбільше загрожене кометою. Чотири стрілки, виходячі в усі чотири сторони світа чиж самі собою не здають ся подавати раду, аби з того загроженого місця втікати на всі сторони.

Президент задзвонив. Слідувало закінчити засіданє та на підставі виголошених бесід прийти до якогось висновку.

„Світлі збори — почав він — отся депеша зовсім природно усіх поразила. Виходить, що мешканці Марса в науках поступили далеко дальше від нас, що не є знов нічим дивним, позаяк се небесне тіло є о много старше від нашої землі. Крім сего живучі там розумні сотворіння можуть бути зовсім інакше від нас збудовані, мати далеко совершенніші змисли, розпоряджати иньшими, досконалішими інструментами. З другого боку їх обчислення сходять ся з нашими, лиш їх суть далеко доскональші, докладніші, позаяк вони могли подати точку, в яку ударить комета нашу землю. Так отже раду втікати з Італії треба послухати.

„Комета зібє ся з землею, се певно; що однак вийде із того, про се нині ніхто не може сказати ні чо певного. Правдоподібно однак се збите не потягне за собою ніякої загальної катастрофи. Отруйні гази комети певно не будуть в силі втиснути ся в наш воздух та затроїти його.

„Спокоїно отже очікуймо надходячі події. На всякий однак спосіб порадоно булоб зарядити деякі средства охоронні, як спорядженє щільно замкнених пивниць і т. п. Бо прийде ся нам відержати не лиш страшний удар, але крім сего яких пару годин дихати розпаленим воздухом. Зазначую однак, що коли будуть жертви в людях — а такі певно будуть — то більша часть з них згине тільки зі страху. Тому стараймо ся задержати як найбільше холодну кров і пам'ятаймо: теперішня комета, хотия і прийде до нас на пару годин в гості, однак вона не спричинить ще кінця світа, то є смерті усього живучого на нашій землі.“

Нашим доморослим на- задникам і зрадникам народної справи!

Під теперішню хвилю словацькі, хорвацькі, сербські і иньші часописи, щиро розписують ся о тім, що заходом „Slovensko-o-лігі“ вибраний на з'їзді в Пітсбургу, Па. комітет виробив в Washington-i, що славянські народи не зістали скривджені при списі людности, чи то конскрипції.

Нас Русинів-Українців, походячих з Галичини і Угорщини, як уже давніше довідалисьмо ся про се зі „Свободи“ мали рівнож записувати не як Русинів, але як Поляків, а угорських Русинів як Мадярів.

Але се минуло вже. З'їзд і депутація поступових людей не стали „голосом вопіючим во пустині“, бо як вже довідалисьмо ся з нашої „Свободи“, і нам Русинам-Українцям признано право в Washington-i записуватись як Русини, а не як Поляки або Москалі.

На тім славнім славянським з'їзді в Пітсбургу були заступлені майже всі славянські організації і славянські часописи; між ними була також репрезентована і наша славна організація Р. Н. Союз, як також його орган, „Свобода“.

Шмідове „Гобчество“ і Оліфантська „Повитуха“ остали назадняками, бо ніхто з них не брав участі на з'їзді. „Посувач“ Латки якось чи забув, чи може не смів показати своє витерте чоло перед чесними людьми, також не показав ся на з'їзді. Може бути, що власне в той самий час волочив ся по своїх „сибірських фармах“.

Тепер вся славянська преса одушевлена тою побідою у Washington-i, та поучує свій народ як мають записуватись. А тут кнутославний „Свѣтъ“ баламутить бідного руського хлопа з

Галичини і Угорщини, та намовляє його, аби той записував ся Russian (москаль), а не Ruthenian (Русин). Так само зробила і „Правда“ у посліднім числі. Однак я сему не дуже чудуюсь, бо редактор від кнутославного „Свѣта“ походить з „русского кнутославия“, отже його не обходять ті кривди, котрі нас мали спіткати при теперішній конскрипції, і тому він не брав участі в протестаційній акції. Але коли тепер побачив, що і нам Русинам право признали, він сей час набрав апетиту всіх Русинів-Українців поробити „настоящими Москалями“, та далі заганяти їх до царського ярма.

А притім кнутославний батюшка і редактор „Свѣта“ з нашого збаламученого Русина сміє ся в кулак. Прошу розважити, чи не так оно єсть? Єслиб їх обходили як так Русини з Галичини і Угорщини, тож і они мали і повинні були вислати свого репрезентанта на з'їзд до Пітсбурга, Па. Бож прецінь в їх організації „Взаимнопомощи“ ніхто иньший не є, як лиш самі Русини-Українці з Галичини і Угорщини, котрі дались кнутославним батюшкам збаламутити.

Тут, Русине з Галичини і Угорщини, розваж добре, хто тобі приятель і як тобою кнутославні опікують ся! Якби „Slovenska Liga“ не була постарала ся і не завізвала до запротестованя проти тої несправедливости, так річ певна, що „все абщерусские“ від Горлиць, а навіть сам Пуцик, Латка, Джерзисітський, Никодим, два Борухеє булиб мусіли всі записатись як Поляки (Австріяки), бо за Москалів їх уряд ніколи не бувби узнав, понеже знає добре, що в Галичині і на Угорщині ніяких Москалів нема, лише самі Русини-Українці. Вистане взяти перше-ліпше урядове справозданє, от (Продовженє на стор. 6-ій)

ПРОЦЕС

православного ігумен. Арсенія
проти менаджера „Свободи“ Кон. Нирчова
і її редактора Ант. Цурковського.

(Дальше).

Нью Йорк, 11 січня 1909.

Продовжене розправи.

Судія: Прикро мені, павове присяглі, що тепер не можемо розпочати розправи, лиш мусимо відложити її до 2.15 год. по полудні. В тім часі будьте осторожні і не говоріть про сю справу між собою ані з ким небудь іншим тай не приходіть до якогось закінчення, доки суд не віддасть вам її остаточно під вапу розвагу.

(Перерва ди 2.15 год. по полудні).

По перерві.

Покликано і по правилу запряжено Мітрофана Білушенка яко сьвідка для оборони; він зізнався через урядового товмача, Бернгарда, як слідує:

Відводове поступованє п. Сніткіна.

Пит.: Де ви мешкаєте? Відп.: Я мешкаю тепер в Бріджпорт.

Пит.: А де ви мешкали в червні 1908 р.? Відп.: В Мейфільд, Па.

Пит.: Яке є ваше занятє? Відп.: Я єсьм малярем і приймаю золотарські роботи.

Пит.: Чи ви женаті? Відп.: Так.

Пит.: Чи в червні 1908 р. мешкали ви в Мейфільд зі своєю женою? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви знаєте Марію Криніцьку? Відп.: Так.

Пит.: Коли, де і серед яких обставин по раз перший стрілились ви з нею? Відп.: Я стрітився з нею по раз перший в моїй власній хаті.

Пит.: Скажіть нам все, що ви чули від неї і що вона говорила до вашої жени в вашій присутності?

П. Гарван: Протестую проти сего. В чім може тут заходити якась суперечність? Розмови з тим сьвідком є самі собою недопускаємі.

П. Сніткін: Я питаюся її при доказовім поступованю, чи вона коли говорила з сим чоловіком, Білушенком, а вона відповіла, що ні.

П. Гарван: На котрій се є стороні?

П. Сніткін: Як раз за тим шукаю. Я знаю, що я дуже докладно допитував її і вона зізнала, що ніколи не говорила з сим чоловіком. На стороні 110. я питаюся її, чи вона знає чоловіка іменем Мітрофан Білушенко, що мешкає в Оліфанті або радше в Мейфільд а вона спитала ся: „Чи се Білушенко?“ Я сказав: „Адже так“. Потім вона відповіла: „Так я знаю“. Опісля я подавав їй питанє: „Чи ви знаєте його жену?“ а она відповіла: „Ні, я не знаю його жени“. Відтак я сказав: „Чи ви знаєте сего чоловіка, що є на розправі“, вказуючи на Мітрофана Білушенка? а вона відповіла: „Так, я його знаю, бо він малював нашу хату.

Відтак останнє питанє на стор. 111; се питанє звучало: „Розуміє ся, се значить перед червнем 1908 р., так чи ні?“ „Я була там в хаті, но Білушенко там харчував ся. Там була ще й инша жінчина, не його жєна, но ся Здравітська.“ Потім я поставив їй питанє: „Чи ви говорили коли Мітрофанови Білушенку, стор. 112. що ваша дитина походила від всеч. Арсенія?“ „Відп.: Ні.“ „Пит.: Чи ви коли говорили Мітрофанови Білушенку, що ви просили Арсенія, аби вашу дитину умістити в монастири, а він сего відмовив.“ „Відп.: Ні.“

Питанє на стороні 113. звучало: „Отже то ви ніколи з ніким не розмовляли в Мейфільд або якій иншій стороні Пенсильвенії? Відп.: Нікоми“. Відтак йдуть дальші питання.

Но поминувши се, Сьвітлий Суде, се вже належить до оборони, чи не я ставлю а радше ставив питання сій жінчині. Ми маємо передовсім доказати, що за обжалованими є слухність і маємо право вказати на сі розмови і заяви, які ся жінчина робила перед иншими людьми, заяви, на яких ми опираєм ся.

П. Гарван: Зовсім ні. Американське законодавство не знає такого правила.

Судія: Протест не піддержаний.

П. Гарван: Я жадаю, щоби питання були ставлені виразно і сі питання мають виказувати ясно перекречність сих питань, які він ставив сему сьвідкови (Марії Криніцькій) дотично сего чоловіка. Загальні розмови з якимсь Томом, Діком або Гаррим не є допускаємі.

Судія: Повторіть питанє.

(Питанє повторив стенограф).

П. Гарван: Протестую проти сего питання.

Судія: Піддержую протест що-до форми питання.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Пит.: Чи Марія Криніцька коли вам говорила, що дитина походила від Арсенія?

П. Гарван: Коли? Час розмови мусить бути докладно поданий.

П. Сніткін: Перед 25. червнем 1908 р.

П. Гарван: Добре.

Відп.: Ні, хоч я чув се від других.

П. Гарван: Ні, — протестую і вношу, щоб се счеркнути з протоколу. Я вношу, щоб счеркнути се, „я чув се від других“.

П. Сніткін: Звертаю увагу Сьвітлого Суду, /що при розправі о обиду чести... Судія: Внесок прийнятий. Відповідь звучить: „Ні“.

Пит.: Коли бачили ви Марію Криніцьку у своїй хаті? Відп.: Було се в червні, 1908 р.

Пит.: Тепер розкажіть, серед яких обставин ви її бачили?

П. Гарван: Протестую проти сего „серед яких обставин“. Ми хочемо лише знати про час і місце. Коли питається його про обставини, то він може

зовсім добре оповідати з півтора години і про обставини своїх народин і про обставини свого вихованя, й про сі обставини, серед яких він опинив ся в Скрентоні і як вона там зайшла. Ми не хочемо про ніщо більше знати, лише про час і місце.

Судія: Спротив піддержаний.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Пит.: Чи коли будь в червні 1908 р. говорила вам Марія Криніцька, що її дитина походить від Арсенія?

П. Гарван: Протестую, бо на се вже була відповідь. Відповідь звучала „ні“, і її вже втягнуено до протоколу.

Судія: Коли будь перед 25. червнем. Коли напечатано очерненє?

П. Сніткін: Очерненє було напечатане 25. червня, 1908 р.

Судія: Отже я звужу питанє до часу перед 25. червнем.

П. Гарван: Перед 25. червнем.

П. Сніткін: Позвольте, що я сформулюю своє власне питанє.

Судія: Він вже на него відповів і я сю відповідь розумію.

П. Сніткін: Но я хочу сформулювати своє питанє.

Для мот власної інформації стенограф нехай повторить питанє, на яке він дав вже відповідь: „Ні“.

(Стенограф повторяє питанє, як слідує: Чи Марія Криніцька вам говорила, що дитина походила від Арсенія? Відп.: Ні.

П. Сніткін: Прошу повторити моє посліднє питанє. (Стенограф повторяє посліднє питанє).

Судія: Се посліднє питанє дофєнене, чи не так?

П. Сніткін: Чи ви говорили коли з Марією Криніцькою перед 25. червнем....

П. Сніткін: Но ліпше дофну се питанє.

Пит.: Чи ви знаєте таку часопись, що називається „Свобода“? Відп.: Так.

Пит.: Чи в червні 1908 р. бачили ви в „Свободі“ статю, яка дотикала Арсенія і Марію Криніцьку? Відп.: Так.

Пит.: Перед тим, як ви бачили сю статю в „Свободі“, чи ви стрічали сю людину, що в сій статі є описана, або що називається Марією Криніцькою? Відп.: Так, стрічав.

Пит.: Тепер, скажіть серед яких обставин ви стрітили ся з нею, що вона вам говорила про всечесного Арсенія?

П. Гарван: Протестую проти сего. Він може тут розказувати цілі історії. Він питається, „скажіть, серед яких обставин і що вона говорила про всечесного Арсенія.“

Судія: Таке питанє не є обмежене. Воно не каже, коли він бачив се публікованє в часописи.

П. Гарван: Се правда, Сьвітлий Суд має слухність.

П. Сніткін: Як маєм бавити ся в технічні замітки, то добре.

Судія: О сю замітку ніхто вас не просить.

П. Сніткін: Судіє, ось тут є часопись на доказ і вона говорить сама про себе. В часописи знаходиться також дата. Я питаюся його, чи він бачив сю статю, а він відповів, що бачив.

Судія: Но він міг бачити її днесь рано.

П. Сніткін: Добре, але я питаюся його, чи він був сею людиною або чи він бачив людину згадану в сій статі перед її опублікованєм.

Судія: Ви не казали перед опублікованєм статі. П. Сніткін: Ну, то перед тим, заки він читав статю. В правім розуміню, сі слова означають те саме.

Судія: Ні, вони не означають того самого і ми хочемо уникнути сего, щоб могло зродитись яке замішанє в умах судіїв присяглих. Я піддержу протест що відносить ся до якої будь розмови або ділана по 25 червня 1908 р.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику що до норми Сьвітлого Суду, о скільки вона дотикає формулованя мого питання.

П. Сніткін: Тепер питаюся вас, чи ви бачили Марію Криніцьку, згадану в сій статі перед 25. червнем, 1908 р.? Відп.: Так, я бачив її.

Пит.: Де? Відп.: В своїм помешканю.

Пит.: Хтож там мешкав? Відп.: Там я сам мешкав, а моя жєна удержувала людей, які у неї харчувались.

Пит.: Як називають ся сі люди, що у неї харчувались? Відп.: Євген Василенко і Роман.

Пит.: Чи се той Василенко харчував ся у вас, що є тепер в суді? Відп.: Так, він є тут.

Пит.: Розкажіть нам тепер, зовсім докладно, що Марія Криніцька говорила про себе і всеч. Арсенія до вас або до вашої жєни у вашій присутності, або до сих людей, які у вас харчувались.

П. Гарван Протестую проти сего.

Судія: Чи маєте на думці, що вона говорила перед 25. червнем 1908 р?

П. Сніткін: Так, перед 25. червнем 1908 р.

Судія: Так прошу мати се на увазі.

П. Гарван: Протестую проти сего.

Судія: Протест ухилений.

П. Гарван: Тут треба ставити особні питання сему сьвідкови. В противнім разі може тут отворити ся загальна дискусія.

Судія: Ми предінь будемо могли счеркнути її з протоколу. Вона казала, що ніколи нічого не говорила перед тим, чи не так казала?

Відп.: Яке є питанє?

(Пит. повторив стенограф як слідує): Розкажіть нам тепер докладно, що Марія Криніцька говорила про себе і всеч. Арсенія до вас, або до вашої жєни у вашій присутності, або до сих людей, які у вас харчувались.

Судія: Перед 25. червнем, 1908 р. Відп.: Се було так: Вернувши з роботи, я застав жєнчину, що сиділа в моїй хаті і розмовляла з мою жєною. Увійшовши до кімнати, я спитав ся своєї жєни: Хто то є ся чу-

жа жєнщина?.. а вона сказала мені: „Вона служить у Мендельсона і просить щоб я взяла її дитину“ а коли я спитав ся: „Де-ж є ся дитина?“...

П. Гарван: Почкайте-но. Кого то вона питала ся? Се є розмова між ним а його жєною.

П. Гарван: Чи ся жєнщина була при тім, чи Марія Криніцька там була?

П. Сніткін: Протестую проти сего.

Судія: Прошу завдавати питанє і позвольте йому давати відповіді в порядочний спосіб.

Відп.: Вона там була.

П. Сніткін: Він зізнав, що ся жєнщина, Марія Криніцька там була, та що вона хотіла, аби його жєна заопікувала ся дитиною.

Судія: Прошу обмежити ся лиш до сего, що Марія Криніцька до вас говорила. Відп.: Вона плакала і просила, щоб я взяв дитину і сказала, що колись я не міг взяти дитини, то аби оголосити в часописах, можеб які инші люди її взяли.

Судія: Счеркніть се, бо се не є відповідь на питанє. Питанє було про всеч. Арсенія.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику. Ми не можемо ділити на часті.

П. Гарван: Чи тамта відповідь має бути счеркнена, Сьвітлий Суде?

Судія: Так, має бути счеркнена.

Судія: Скажіть йому, аби оповів, що вона говорила про всеч. Арсенія.

П. Сніткін: Я хочу, щоб він розказав все, що чув від сеї жєнщини про всеч. Арсенія і про дитину і про неї саму і звертаю увагу, що се при тій скарі є допускаєме.

Судія: Скажіть, що вона говорила про Арсенія? Відп.: Я казав їй, що не знаю про таких людей, які взяли в опіку її дитину.

Судія: Счеркніть се з протоколу; скажіть лиш, що вона говорила.

П. Сніткін: Коли Сьвітлий Суд каже счеркнути се з протоколу, то я застерігаю собі право відклику.

Судія: Добре, можете відкликати ся, а я розказую сьвідкови, щоби відповідав на питання. (Звертаючись до товмача). Скажіть сему сьвідкови, щоби відповідав на питання; коли-ж якого питання не розуміє, то най скаже, що не розуміє; но коли розуміє а не відповідає як повинен, а при тім ще й упорний, то я скажу замкнути його до арешту. Можете застеречи ся що й до сего, коли хочете.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику, Сьвітлий Суде.

Судія: Спитайтесь, чи він розумів, що я говорив до него.

П. Сніткін: Прошу Сьвітлого Суду дозволити мені...

Судія: Заждіть. Спитайтесь його, чи він розумів, що я до него говорив.

Товмач: Він не розумів, що Сьвітлий Суд говорив.

Судія: То спитайтесь його, чи він вирозумів се від вас, що я говорив.

Товмач: Так, він каже, що розуміє.

П. Сніткін: Прошу дозволити мені, Сьвітлий Суде, застерєгти собі право відклику проти заміток, які тепер зроблено сему сьвідкови, або ліпше я застерігаю собі право відклику і протестую проти такого перекрєсного огня...

Судія: Можете застерєгати ся, як хочете. Моїм желанєм є, щоб ся справа була розбрана у властивий спосіб. Прошу нічого не говорити про перекрєсний огонь. Тут не було такого заряджєня, яке після моєї думки не булоб строго законне і властиве, і повторяю ще раз, що не позволю навіть на дрібку критикувати заряджєнь Суду.

П. Сніткін: Перепрашаю, лише на хвильку. Я застерігаю ся що до протоколу.

Судія: Прошу лише йти далі. Можете застерєгати собі, скільки вам угоднє. Не звертайте ся зовсім до мене тим словом: „Судіє“.

Судія: Повторіть питанє.

(Стенограф повторив питанє як слідує): „Судія: Скажіть нам, що вона говорила про Арсенія?“

П. Сніткін: Я застерігаю ся що-до сего, щоби Суд або прокуратор мені переривали перед тим, заки я скінчу допитуванє сего сьвідка.

Судія: Можете застерєгатись. Я заявив вже кілька разів, що позволю сему сьвідкови сказати се, що Марія Криніцька говорила про Арсенія і про дитину. Повторіть ще раз питанє.

(Питанє повторив стенограф).

Відп.: Вона сказала, що він не возьме дитини, бо дитина походить від Арсенія.

П. Сніткін: Зізнавайте дальше. Чи се все, що вона говорила? Відп.: Ні.

Пит.: Скажіть нам все, що вона говорила.

Судія: Про Арсенія?

Судія: Ви можете застерєгитись що-до моєї поправки вашого питання. Я не позволю на питанє в такій формі, в якій ви його поставили.

П. Сніткін: Я застерігаю ся що до переіначєня мого питання.

П. Сніткін: Коли ваша послідна відповідь не містить всего, що Марія Криніцька говорила до вас, або до вашої жєни у вашій присутності, або до кого небудь у вашім помешканю також при вашій присутності, то прошу ласкаво повторити все, що вона говорила дотично Арсенія і дитини. Відп.: Добре. Коли я спитав ся її, як то воно стало ся, то вона відповіла, що се стало ся в тім часі, як було посвяченє цминтаря, коли вона їхала разом з Арсенієм в повозці. Вона казала, „насамперед хотів він дати мені гроші на білет (тікєт), но потім змінив свій замір і опісля ми їхали разом повозкою. Як ми їхали, то він трактував мене бананами і иншими овочами, а потім питаюся мене, чи я мала якого хлопца, з котрим би разом мешкала. Коли я йому відповіла, що я

(Продовженє на сторони 7-й).

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
184 Hudson Str.,
Published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканця:

326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor

184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Часопис для руського народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“.
Виходить щотижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба всег-
да з гори.

Гроші треба посилати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштовий money
order (монеї ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішліть нам бо-
льш того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Дописи просить ся писати ли-
шень на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку ви-
кидаються, наколи з гори не було
вказано, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.

Вислід конкурсу.

В 48-ім числі „Свободи“
з дня 9-ого грудня м. р.
поміщена була підписана
мною Відозва Головного У-
ряду Р. Н. Союзу до всіх
П. Т. Членів і Членкинь
нашої Організації в справі
присуджування нових членів
до „Молодечого Союзу“. В
тій відозві оголошений був
конкурс з трома нагорода-
ми для тих, котрі придба-
ють найбільше число дітей
до згаданого товариства.

Замкнувши сей конкурс
з кінцем лютого (як було
оголошено) і полагодивши
деякі конечні формальності,
Головний Уряд Союзу
подає отрим до прилюдної
відомості слідуєчий звіт.

Першу нагороду в
квоті 15 доларів дістав п.
Мих. Бабій, який придбав
для 208 Відділу в King-
ston, Pa. 41 дітей.

Другу нагороду в
квоті 10 доларів дістав п.
Лука Гуретяк, котрий при-
дбав для відділу 1-го в
Brooklyn, Pa. 32 дітей.
Третю нагороду в квоті

ті 5 доларів дістав п. Та-
рас Кокоцький, котрий при-
дбав для Відділу 33 North-
ampton, Pa. 18 дітей.

Всім тим, що потрудили
ся в тій справі і старали ся
по змозі придбати як най-
більше дітей до „Молоде-
чого Союзу“ складаю в і-
мени Головного Уряду на
отсім місцях щиро-сердечно:
Спасибіг.

А. Шаршунь,
Гол. Касієр Р. Н. Союзу.

**Голос в справі
гноблення Українців
російським урядом**

В російським тижневнику
„Запросы жизни“ появила
ся недавно стаття написана
славним професором А. По-
годиним під вражінням по-
слідного царського указу,
заказуючого закладати на
рос. Україні українські
просвітні товариства.

„Шістдесят років то-
му — пише він — болгар-
ський народ жив у ціло-
витім політичнім рабстві у
Турків а в повнім духовім
рабстві у Греків. Людей,
що зважували ся писати
болгарською мовою, було
всього тільки кілька десят-
ків, і здавало ся що народ
болгарський зовсім зник з
лиця землі.

І ось тепер, через 30 ро-
ків після визволення, Бол-
гарія здобула собі проважне
місце в системі балканських
держав, а болгарська мова,
що ледви-ледви животіла
вже давно стала мовою на-
уки не тільки в низній та
середній школі, але й у
вишній, в софійському уні-
верситеті. Чи можна же
було предвидіти се в 1878
році, коли дехто з Росіян
мріяв про задунайську гу-
бернію, котру, звичайно
уряд взяв би ся русифіку-
вати (московщити), себто
роздражнюючи й насилу-
ючи людей, прищеплювати
ім ненависть до всего „рус-
ского“. На щастє, з Бол-
гарією все то не скоїло ся,
і тільки через те, не зва-
жаючи на всі перемінні
прихильної російської історії,
в Болгарії ще задержала
ся прихильність до Росії
та до Росіян.

В аналогічному стано-
вищі були Чехи до Німців.
До 1848 року чеський на-
рід, нарід злиденного, збід-
нілого селянства і неза-
можної інтелігенції, яка в
своїй більшості мріяла тіль-
ки про урядову службу,
ледви розбуджував ся до
національного життя.

Про рівноправність чесь-
кої мови з німецькою в ме-
жах хоча й би Чеху не міг
мріяти найсміливіший поет.
Більшість вважала за
найвище щастє, якби по-
таланило ся здобути для
низшої народної школи на-
учанє чеською мовою, та
можеб запровадити її в низ-
ших клясах гімназії. А як
року 1847 в Празі було
улажено перший „чеський
баль“, то се здавало ся
Чехам величезною манифе-
стацією.

Коли настав 1848 рік ре-
волюції, рік ослаблення цен-
тралізму, то Відень мусів

поступити ся перед Чехами
далеко більше, ніж они самі
колись думали.

Навівши сі приклади, про-
фесор Погудін каже:

„На диво однакова ся
історія національних відро-
дін: Болгарія, Чехи, Сербія,
у своєму відродженні йшли
тим самим шляхом, що
після них — Українці; тепер
Білоруси, Албанці, навіть
Кельти“.

Зупинившись на успіхові
української вистави у Стри-
ю, Погудін вважає, що ви-
става ся могла явити ся
тільки, як наслідок розбу-
дження народної української
самодіяльності:

„Як не було се неприєм-
но „Галичанину“ та тим
староруским партіям Гали-
чини, котрі очікують від
офіційної Росії „великих
і богатих мило-
стей“, але з сумом мусять
они признати ся, що не
опираючись на народню
силу, не можна нічого зро-
бити,

В Австрії не закривають
товариських крамниць, ко-
оперативів і т. п. задля
високої політики місцевих
губернаторів; нема там і
„союзу рус. народа“ для
доносів на неслухняних
губернаторів; панове Дуди-
кевичі та Маркови моглиб
розвернути до схочу свої
організаторські здібности.
А тимчасом всі москвофіль-
ські інституції і товариства
в Галичині або існують
тільки на папері, або гни-
ють і розпадають ся самі
в собі

Просто страшно заста-
вити ся, „когда читаешь
напечатанный на дняхъ цар-
ский министр внутренних
дѣлъ объ „инород-
ческихъ обществахъ“ — жа-
хаеть ся автор і свою статю
кінчає такими увагами:

Правительство поставив-
ши собі метою знищити
народний український рух
німає досягти своєї мети.
Історик не вагаючи ся ні
одної хвилини скаже, що
всі зусилля російського у-
ряду лишать ся без наслід-
ків, противно, культурним,
національним гнобленням ви-
творює далеко більшу не-
нависть до себе як най-
більшим політичним гно-
бленням. І уряд російський,
який як причину націо-
нального гноблення Україн-
ців подає се, що буцім то
Українці і український рух
являють ся ворогами „еди-
нства и неделимости“
Росії, сам власне виховує
для себе найбільших воро-
гів. Але не слухають сил-
ні, що стоять коло влади,
голосу історії.

Кацапська безличність!

Ославлений московський
хуліган-провокатор В. Гла-
дик, починає уживати в по-
слідніх часах опять своїх
ординарних способів щоб
приподобати ся та видісти
мабуть нові рублі з ки-
шені московських поліцей-
ських в рясах.

Послухайте добрі люди,
що він пише в 10-тім ч.
своїй московської дурійки.

Під заголовком. „Слово к
тѣмъ що хотятъ куповать
землю“, поміж иншими ду-
рицями маже таке;

„Такъ примѣромъ передъ
пару роками, собирались
основать русскую-фермер-
скую колонію въ Тексасъ
русскій роботники изъ Кли-
веландъ, О. — теперь зновъ
стараясь заложить русскую
колонію Иванъ Арданъ, въ
Мексико въ чомъ ему по-
магає самъ вѣкарій Орти-
нскій“.

Щоб втерєбити так без-
личну брехню, то треба бу-
ти уже патентованим бре-
хуном або славетним по-
движником московського
кнута в Америці, В. Гладиком!...

Хто читає америцько-ру-
ську пресу, той знає, що
справу руської колонізації
в Мексику підіє в перве
на стовпцях нашої „Сво-
боди“ д. Кирилюк зі Scan-
ton, Pa. за дбр. Кирилю-
ком обширніше обговорив
свою справу Всч. о. Пристай
а відтак доперва аж д. Іван
Ардан. Сей послідній й
заговорив в тій справі
як знаток і він то ра-
див, щоб наші робітники
(еслиб знайшлись охочі) не
купували „кота в мішку“,
позаяк про Мексик знаємо
небагато.

Деж тут одже, і які зма-
гання д. Ардана, та де по-
міч в тій справі Прев. Вла-
дики Ортинського?

Задля яких причин без-
встидне Гладиківське ін-
дівідуум плюгавить, та по-
суджує перед Амер. Русею
імена таких людей, котрі
зі справою колонізації Мек-
сика не мають нічо спіль-
ного?

Але не в самім Мексику,
чи руській колонізації ле-
жить для Гладика сук.

Чейже тямить кожний,
що ославлений сей Гладик,
ще не переддавшим часом
силковався сам висилати
зопоморочених московсько-
ю дурійкою наших робітни-
ків на Сибір, а що „Свобо-
да“ безпощадно його здемас-
ковала. Проте тепер гаспа-
дін Гладик міряючи заходи
нашої колонізації (мірилом
своїї сибірської ко-
лонізації) накинув ся на
невинних людей. Звісно;
„кто яда флякі, мислі же
кажди такі“ — говорить
польська приповідка.

Ну, скаже неонен: Доб.
Ардан може прецінь боро-
нити свою честь перед
беспідставними нападами
хулігана; „Свобода“ місця
йому певно не відмовить.

Гаразд! Але по яку мару
мішати безнастанно кат зна-
до яких уже справ імя не-
винного Преосв. Владики?
Де кум, а де коровай! Де
колонізація Мексика, а де
Епископат Гр. Кат. церкви?
Але не туди „Гладиківська
стежка в горох“. Гладик
заприсяг за московські о-
хлапи служити найтяжшим
ворогам нашого нещасного
народу, а що Преосв. Вла-
дика неаби який твердий
оріг до розгриження для кну-
тославних бородачих „ба-
тешок“ в Америці, оджеж
гаспадін Гладик в своїм
„Посувачі“ гавкає, та обки-

дає його болотом, не бачу-
чи, що се болото власне
тільки самого Гладика чи-
пає ся.

М. Беля.

**Кровава подія в бу-
дапештенським парла-
менті.**

В понеділок дня 21 м. м.
стала ся в будапештенським
(Угорським) парламенти до-
си не бувала і в парламен-
тарнім житю ніколи не
чувана подія. Побито до
крови президента міністрів
Куен-Гедерварого і міністра
рільництва, Шеренія. Річ
мала ся так: Підчас того,
як президент міністрів
Куен-Гедервари відчитав
королівський рескрипт, я-
ким оповіщено про розвля-
занє палати, повстав на
сали величезний крик. Ці-
ла товпа загорілих членів
партії Юшта кинула ся на
чолі з послом Ракочієм до
президії і вхопивши в ру-
ки що попало: каламарі,
крісла і т. п. кричала:
„Ганьба вам! Ви свині!
Подлі скоти! Ви повинні
сего стидати ся! Вам до
заведення божевільних!“ Ко-
лиж президент по короткій
перерві далі супокійно чи-
тає не зважаючи на погро-
зи, загорілі Юштовці поча-
ли метати в сторону пре-
зидії кріслами, верхняками
від пултів і каламарями.
За президентом заступив
ся міністер рільництва, Ше-
реній і послі з правіці.
Та між тим президентові
і міністрови Шериніюви
вже дістало ся. Ранено і-
менно президента Куен-Ге-
дерварого каламарем в го-
лову висше правого ока і
в ніс а міністрови Шере-
нійови зранено лице під
літнім оком і чоло. З ран
потекла кров. І хто зна до
чого було би ще прийшло
але уміркованішим членам
палати вдало ся відперти
силою навалу розюшених
Юштовців, Ранених виведе-
но зі салі а між тим пре-
зидент палати замкнув за-
сіданє. Ся кровава подія
викликала в цілому світі
велике вражінє, бо угор-
ські магнати поступили ще
гірш хуліганів. А напали
вони на міністрів тому, бо
правительство бажає опер-
ти свою політику на широ-
ких народних масах і хоче
дати Уграм загальне право
голосования до парламенту.
Сему дуже противні магна-
ти, бо вони не хотять до-
пустити народу до правлі-
ня, тай тому в такий кро-
вавий спосіб поборюють
правительство.

Допись з Бразилії.

(Борба з Ляхами).

В грудні м. р. вислав я допис
під таким заголовком, однак
певно загинуло в дорозі, або так
тутки на почті в наслідок моєї
відмінної політики від проголо-
шеної спілки з Бразиліянами.
Як раз рік тому запрошено мене
на довірочні Збори, котрі мали
проголосити єдність Українців з
Бразиліянами і представити пра-
вительству членів Директорії.

Кожний дістрікт має свою ди-
ректорію, з котрою правитель-
ство порозуміваєсь в справах ад-
міністративних, просвітних, е-
кономічних і політичних.

Союзови Українців з Бразилі-
янами не міг я противитись, од-
нак сей союз якось дуже сміш-
но представляв ся, наколи на 7
членів директорії представлено
лишень одного Українця, нато-
мість 2-ох Поляків і 4-ох брази-
ліян; нібито для того, що нема
інтелігентних людей між нами,
коли ми тимчасом можемо почу-
нитись десятками таких інтелі-
гентів, з яких складалась біль-
шість предложених членів ди-
ректорії.

По палкій полеміці перефорсо-
вав я ще одного Українця, но-
вже тоді було нам ясно, що тутешні
„гравуди“ нібито желають
собі спілки з нами, а на ділі бе-
руть за чуприну так Українців
як і Поляків.

Пригляньмо ся поліції. Скла-
даєсь она з комісаря і з 3-ох його
заступників. Комісаром і пер-
шим його заступником суть бра-
зильяне, а на послідку один Ру-
син і один Поляк; значить ся,
що їх вплив рівняєсь майже нулі,
бо у всіх важніших справах
ріпати муть перші два. Ся пе-
ревага в поліції осмілювала куп-
ців бразильських до того степе-
ня, що безцеремонно випасали
свою худобу на українських ла-
нах збіжа, а всі терміни кінчи-
лись на негативнім полагожде-
нню справи, що аж вкінці прий-
шло до кровавих стичок. Впра-
ді і сей спосіб не дав позитив-
ного результату, но всеж хот-
вчати опам'ятались бразильяне,
тож шкоди лущають ся чим раз
рідне. Право тутешнє виразно
означає 5 м. карі і ще осібну
надгороду чоловікови, що при-
лапає худобину хочби на глад-
кій дорозі; але як то кажуть
„свій сумоу ока не виколе“. Та
якаж нам користь з одного пред-
ставителя в поліції, наколи він
не може, чи не хоче уймитись за
кривди своїх побратимів. То о-
дно. Розгляньмось дальше. Му-
ніципійом (повіт) прислав нашої
директорії 700 м. на поправу до-
ріг і мостів; директорія однак у-
важала потрібнішим крєвати
за ті гроші цмнтарі дистрикталь-
ний, хоч маємо вже два в відда-
леню і км. з одного і з другого
боку нашого містечка. Дороги і
мости поправляють собі люди
своїм коштом. Трете ось таке:
Конгрес ухвалив 50 тисяч міль
на підмогу шкіл, однак наша
славетна директорія не уймилась
за нами і ми не дістали ані одно-
го шельога, коли тимчасом суб-
венціоновано дві польські школи
по 720 міль. Два наші члени в
директорії не мають в ній жад-
ного впливу, ба що більше, солі-
даризують ся з більшістю на
осліп. Тож нічо дивного, що
підписаний виступив против та-
кої спілки з тутешніми „граву-
дами“. Нагода лучилась при ви-
борі судіїв. На передвирборчих
зборах вибралисьмо свого стар-
шину, котрому поручено пакту-
вати з директорією або поста-
вити своїх власних кандидатів.
Директорія з'ігнорувала нас, бо
знала, що наших виборців пози-
скає собі ковбасою, пивом і ріж-
ними припобіянками. Так і ста-
лось. На 58 виборців-Українців
голосувало на нашу лісту ли-
шень 18-ох! Всіх виборців було
88, значить ся, самі Українці з'є-
динившись моглиб вибрати всіх
4-ох судіїв з поміж себе. Ми не
поривались до такої системи, бо
уважалисьмо справедливим, що-
би вибрати в руським дістрікті
2-ох Українців, а відтак одного
бразильяна і одного Поляка, які
то народности становлять мен-
шість в нашім дістрікті. Та що
ліста руська і польська випали
однако, се чистий припадок, бо
ми не мали з Поляками жадного
порозуміння; се однак вистарчи-
ло для наших противників, ого-
лосити нас лядським полихача-
ми. Поляки пронюхали наших
кандидатів, тож і ліста їх ста-
лась ідентичною з нашою; з то-
го отже не можна заключати, що
часть Українців пішла під лядь-
ку коменду. З сего приводу при-

НОВИНКИ.

НАПЕНДАР.

ЦВІТЕНЬ.

- 7 Ч/Б лаговіщенє
- 8 П/Гавриїла Арх.
- 9 С/Матрони
- 10 Н/4 п. Іляріона
- 11 П/Марка еп.
- 12 В/Іоана ліств.
- 13 С/Іпат., Поклони

— Комета Галєя перейшла дня 12. марта зі швидкістю 200.000 кілометрів на годину вже дорожкою нашої землі і наближаєть ся тепер до сонця. Як відомо, до стрічі не приїде, бо земля випередить комету о кілька тижнів. Від 1-го цвітня комета світитиме як ранішня зьвізда і то чимраз яснійше годину або на дві години перед сходом сонця. І так дня 4-го с. м. можна було її оглядати о год. 4.44 рано, дня 5-го о год. 4.39 рано і т. д. Хто має добрі очі може вже тепер комету віднайти на небі, дуже низько, на сході, яку годину перед сходом сонця. Вночі з 18. на 19. мая земля перейде крізь хвіст комети. З тої пори можна буде її оглядати в цілім блеску; буде світити смерком а великий її хвіст розтягне ся по небі. Дня 29. мая комета перебіжить знов дорожку землі і помчить ся в безконечні простори, щоби загостити до нас аж по 75 роках.

— На другий мільон для товариства „Ustredni Matice Skolska“ зложили Чехи до 18 м. м. 43-726 корон 73 с. Щоби зрозуміти чеську жертвенність на чеській національній школі, годить ся пригадати, що перший мільон корон Чехи збирали в протягу нецілих шість місяців, а на другий мільон стали збирати з початком місяця марта с. р. І тому то з Чехами тепер числять ся і уряд і про Чехів знає весь світ. Ще перед 40 роками Чехи були в такім самім положенню в якім днес ми находимо ся. Лист вони зрозуміли клич, що „громада великий чоловік“, що цент складаний до цента дає мільони і сим вони днесь станули так високо. А як низько ми стоїмо в порівнянню з ними. Вони за нецілих шість місяців збирали більше як мільон корон на свої національні школи а ми за рік ледви дотягли до 20 тисяч!...

— За українською мовою. В Петербурзі видала тамозна академія наук домагаєсь друком, щоби правлячі круги признали скрізь такі права українській мові, як має російська.

— Заносить ся на війну на далекому Сході. Надходять відтам тривожні вісті. Китайці на добре уоружують ся і збирають великі сили війська вздовж російської границі. Китай зірвав всякі торговельні зносини з Росією і не вивозить до Росії ні хліба, ні інших продуктів. Через те для Росії дуже скрутно стає на далекому сході. Супроти сего Росія висилає на Схід також чимало війська. Той Япон також псує Росії „гумор“. Япон заходить ся тепер прилучити до себе край Корею, за котру Росія воювала недавно з Японом. А щоби забезпечити собі силу в тому краю, Японці розпочали будувати велику і дуже сильну воєнну, морську кріпость в корейській пристані Чін-гай. На уоруження сего кріпости призначено 500 мільонів корон.

— Ганьба з чорносотенним послом. Оноді в російській думі в Петербурзі прийшло до великої галабурди. Промовляв „истинно-руський“ посол Пуришкевич. Його промова була така хуліганська, він так обкидав болотом усіх чесних російських діячів, а навіть найвищі школи, університети, що всі чесні російські посли не могли знести сего і не дозволили чорносотенцеві промовляти. Підчас сего вивязала

ся між послами а президентом думи, Хомяковим, сварка так, що він перервав засіданє. Пуришкевичи висказали посла погорду і кілька сторонниць, та чимало університетських студентів вивязали його на поєдинок. Правда, чесні Росіяни не можуть знести вже чорносотенства, а наші москвофіли старають ся у нас заціплювати се плюгавство.

— Панський посіпака стріляє в хлопа за 5 сотиків! Дня 11. м. м. — як пише „Діло“ — лісний обшару двірського в Янові Андрій Жига пострілів дівчину з Лозини, Анну Ярмулович, доньку Михайла, котра в лісі збирала сухе ріще, оцінене таксаторами на 5 сотиків! Лісний всадив в дівчину цілий набій зі проту і то не в панській лісі, але вже на хлопській полі. Ось нова подія, і то з під Львова, що вимовно ілюструє галицькі відносини! Само собою й дика смирливість двірських посіпак в „виюдрембійоней Галиції“ дійшла вже до того, що хлопське жите цінить ся у них не більше як ворону. Стріляє в дівчину, що серед зими збирає трохи хворосту оціненого на 5 сотиків і то стріляє на хлопській вже території — можливе лише в Галичині, краю польсько-дідичиської самовільї, толерованої властями й строгою частію польської суспільности в інтересі „польскосїці на сходних кресах“. Та всеж таки верховоди повинні призадумати ся, що таке проливане хлопської крові готово колись пімстити ся.

— Що горівка є сильною отруєю переконали ся колись то родичі чотиролітного Йосифа Кляйна в Нью Йорку. При нагоді „гостини“ дано дитині напої ся віски, по випитю якої дитина до кількох годин в страшних болях померла.

— В місцевості Мате-Шалька на Угорщині дня 28-го м. м. лущила ся страшна катастрофа. В готелю уладжено публичний бал і тонці йшли в найліпше. Нараз запалила ся дубова галужка, якими прибрана була галля і впала між танцюючих. В одну мить заняла ся одіж на кількох дівчатах. Настав страшний переполох. Усе кинуло ся до виходу. Жінки і муштини падали попихані, другі товпили ся по них. І нараз запав ся дах і горючі бальки впали на безборонні жертви. Урядовий рапорт подає, що число поплених доходять до 400 осіб.

— Дня 29-го м. м. невисліджені до сего пори бандити вломили ся до поштового уряду в Річмонд, Вірджинія і пересвідровавши діри в сталевих касах забрали 100.000 доларів готівкою або поштовими марками. Справили ся так тихо, що мешкаючий в будинку сторож не почув найменшого підрозлого шелесту.

— Минувшого тижня вулкан Етна на Сицилії почав вибухати. З повсталих отворів лє ся лєва, яка поробила уже страшні спустошення. Вибухи вулкану відбувають ся з такою силою, що великі відломки скель летять на значну відлеглість. Уряд італійський видав розпорядженє, що мешканці кількох найбільше загрожених сіл мають бути готові кожкої хвилини до утечі. Забобонні люди по всіх доколичних селах безвинно бють в дзвони, гадаючи, що дзвоненєм успокоять вулкан.

— Содом а Гомора. Кількох американських подорожників, членів університету Yale розслідили околиці Мертвого моря в Палестині. Найшли вони малий вулкан на полудневім побережю моря, до котрого вливає свої води ріка Йордан, а побіч велику, старанно виквану пещеру. По думці учених до сего пещери відносять ся біблійні слова: „І Лот вийшов із Зоара і спинав ся на горі з двома доньками і лишив ся в пещері“. Однак відкритий

вулкан, при помочи котрого „Господь знищив Содому і Гомору огнем та сіркою“, є далеко пізнійший від часів патріархів. Те, про що оповідає біблія, було мабуть явищем далеко більшим, ніж вибух вулкану. Мертва море покриває останки іншого вулкану, що постав рівночасно з гірським пасмом Гавран. Ті гори се величезне вулканічне румовище, подібне як на острові Джава. Бо й в середущій Джаві, в повітах Кедірі і Мадіюм був в передісторичній добі, в третійшій епосі страшений вибух вулкану, як на се вказують сліди в цілій околиці. Подібуємо тут скрізь кости звірат з тої доби. Рівночасно із страшним вибухом Гаврану повстало Мертве море і оповіданє біблій є відомомом сего події. Навіть оповіданє, що жінка Лота перемінила ся в стовп соли не є неімовірним, бо подібні явища обсервовано підчас вибуху вулкану Мон-Пелє на острові Мартиніці в 1902 р. Тоді люде, захоплені філею вулканічного жару ставали на місци напів скаменілі, так поражаюче було вражінє вибуху. Отже при вибуху Гаврану впали на землю величезні маси сірки, салітри та осли грубими верствами. Тепер треба Палестині лише доброї адміністрації, а край сей став би для промислу другим Чиле, де як звісно, добувають найбільше тих сирих продуктів.

— Податки в старині. Нині люди нарікають на податки і „драчки“ ріжнородні, а нікому не приснит ся, які дивні податки бували в давніших часах. І так за часів перших пруських королів податками були обложєні одія і перуки. Хто на своєму одію носив прикраси золоті і срібні, сей мусів платити податок одного талара річно. Ношенє перуки коштувало 3 до 4 талари в рік. Хто їздив повозкою і нищив тим чином дороге вимощенє вуличне, платив річно 3 талари. Був понадто податок від дамських стрій на голову, від панчіх, виступців (пантофлів) чобіт і капелюхів, по 1 таларови в рік. Хто хотів пити каву, шоколаду, чай, — мусів постаратись о привозленє; платено по 2 талари річно за кожний з тих напків з'окрема.

Найпотішнішим був податок поголовний, або т. зв. „поголовне“, оплачуваний навіть через особи королівського двора. І так король платив за свою голову 5 тисяч таларів річно, а королева 2 тисячки. Кожний ремісник платив по пів талара річно. Платили також податки панни, котрим минуло було 20 літ і то аж до хвилі коли їм усьміхнулось щастє і вони в парі станули перед тетраподом, — або аж до сорокового року життя, по таларі в рік.

— По „справедливості“ до Відня „Діло“ доносить, що колись то у Відні завізвано ратункову стацію до селянки Горилів, котра зімліла на площі перед палатою міністерства справедливості. Коли відізваска притомність, оповідала, що 14 днів ішла з своїм чоловіком пішки в Радехьох до Відня. Чоловік її упав на дорозі перед двома днями, а вона пішла далі, аж з причини ослаблення зімліла. Прибула до Відня, щоби міністерству справедливості вручити просьбу в справі вироку, котрим за біжку в скарді з сусідом засуджено її на 6 неділів в'єршту, а її чоловіка на 4 дні і поновленє коштів. Від польської справедливості йдуть до німецьких урядників з просьбою о поміч вже не тільки руські, але й мазурські хлопці.

— Дрібні вісті. Німеччина має 700 тисячів телефонів, а Сполучені Держави північної Америки 2 мільони, хоч мало що більше числять населеня. — Рій пчіл важить звичайно 1½—2½ кгр. — Найбільший паровий снацеровий корабель на світі

„Hendrick Hudson“ може перевести за одним разом 5 тисячів пасажирів. — В долині ріки Йордану починають ся живна в половині цвітня. — Найдорожшого пса, з раси: „Бернардин“, купив Англієць Green від Американця Lears за 65 тисячів корон. — Корова може з'єсти що дня близько 50 кгр. каларепи. — 23 тисячів франків коштувала в парижі листова марка при ліцитації. Ходило о марку синьої краски з Гавай, з року 1851. — В Каліфорнії продають кістки з бресквів на опал. — Найсмачнійшою яриною в Індіях є бамбусові літорости. — Сьпіваючі риби находять ся в озері Batticoloo на Цейлоні. — Найбільшу гриву має каліфорнійський кінь, котрого власителем є славнозвісний Mr. Zillgutt в Inglewood. Грива сего коня довга на 18 стіп, а носить її кінь у відповідній сітці.

— Рух балканських володарів. Сербський король Петро I. їде у відвідини до московського царя, а в повороті ступить до Царгороду і відвідає турецького султана. Тепер вже стверджено урядово, що болгарський король, котрий недавно вернув з Петербурга, де їздив на якісь наради до царя — має також в найближньому часі поїхати до Туреччини на наради з турецьким султаном. Потім приїде „в гостину“ на Балкан російський цар Микола. Відвідає він турецького султана в Царгороді, і королів болгарського в Софії, та сербського в Бєлгороді. Отсей рух королів і царів має дещо важного на цілі. Російський цар бажає мати союзників на Балкані, отже заходить ся він помирити Туреччину з Болгарією і сі держави, тай ще Сербію звести в дружний союз, який стоєв би під командою царя, а властиво попирав би політику Росії. Росії розходить ся дуже о се, аби Австрія втратила всякий вплив на Балкані. Тому стараєть ся Росія з'єднати собі Туреччину, Болгарію і Сербію. Тоді-усі разом будуть силкувати ся підкопувати вплив Австрії на Балкані. Росії потрібно сего на те, що як буде круто з Туреччиною, аби вона могла перед ким іншим захопити Царгород. Супроти сего Австрія дуже з коса дивить ся на сі махінації царів і королів на Балкані.

R. J. GLICK
Агент асєкураційний від огар
26 Офіс находять ся в
WILLIAM Mc CONNELL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

НОВІ ТЕОРИЇ.
Наука у безвинним своїм поступі приносить нам щоденно нові теорії про походженє, жєрело якоїсь недуги, а опираючи ся на тих теоріях пропонує нові способи ліченя. Старі лікарі були тої гадки, що наше тіло є так довго сильне і здорове, як довго сильним і здоровим є наш жолудок і коли сего перестанє працювати тоді і тіло опадє на силах. І ми є рівнож тої самої гадки а разом з нами кожкий чоловік, що вміє влучно помічувати. Постарайте ся о все потрібне, аби лиш удержати жолудок в як найбільшій стані, а коли спостережете у нїм ще якісь неточности, то заберіть ся сєйчас до уживаня Трєнера Американського Еліксєру Гіркого Вина. Воно вилічить жолудок, загоїть всяку рану у нїм а рівно-

часно збільшить силу усіх мязів які находять ся в жолудку. Тоді він легко прийме поживу і доклядно її стравить. Се средство повинно ся заведіти брати в усіх недугах жолудка, нервозности і припадках нестравности. По всіх другісторях.

JOS. TRINER,
1333-1339 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Подаю до відомости, що на Latrobe є руський священник. Адресуйте:
Rev. M. Danilovic
Box 11, Latrobe, Pa.
Мешкаю на 204 Miller Str.
o. M. Danilovich.

Руська гр. нат. Парохія св. Апл. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж.

— оголошує отрим —
КОНКУРС
на мальованє своєї церкви.
Першєвство мають Русини.
Зголошувались однак можуть липи фаворі малари.
Зголошеня устні або письменні приймає
Rev. A. Ulitzky
76 Grand Str., JERSEY CITY, N. J.

Для парохій на Великдень!
Вже вийшли нанпадом Свободи
Коверти
на великодний дар для парохії, який після звичаю щорічно складають парохіяни.
Сї коверти суть унарашені чудовим образом, а по обох боках є напись:
Великодний дар на гр. кат. церков
.....
Ціна 1000 коверт 5 дол.
Продає
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York

Христос Восрес!
Папери листові з жєланьями Великодних Свят, унарашені цвітєми або образами, 12 пітук 25 цнт., 6 карт поштових, з писанками і пишми знаменами Воскрєсеня 25 пнт.
Дістати можна за попередним надісланєм грошей у
Ruthenian Book Store
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

Б. Сулковський і Ко.
впровадє повновласти, контракти, ітєбулєе спадки, веде процесє, купує і продає в краю матєри, реальности,
а під навією 15 тисяч доларів посилє гроші, продає дешево шифер, поладжує справи військові, асєтерункові і увільненя від вєрв.
Все веде скоро, ретельно і дешево.
В кожій случаю пишть на адресу
B. SULKOWSKI & CO.,
22 Belmont Ave., NEWARK, N. J.

Русько-Янїлійський ТЛУМАЧ
з котрого можна дуже скоро навчитись англійської мови.
Сторія 256. Тверда оправа. Ціна 60 цєнтів.
Можна посилати поштові марки.
Замовляти у:
And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N. J.
Агентам даєсь значний опуст.

Для Церков
виконує всякі роботи з обсягу різбарєства і позолотарєства як:
Їконостаси, вїдмарі, кивоти і ин.
бувший управитель різбарєкої і позолотарєкої роботи в Товаристві для ровного рускої штуки у Львові.
Іван Луговяк,
с/o German Savings & D. Bank
S. S. Pittsburg, Pa.

Др. ВИСОЦКИЙ,
одинокий в Ньюарк руський лікар і хірург 3 СТАРОГО КРАЮ.
Лікує всі недуги мушци, жінок і дітей.
Спеціаліст від недуг жолудка та всіх секретних, полових хорот мушци.
Вилікує в недуги на заведіа, аб і вастарію і внаєдбаню вона не буди.
Церті оглядали хорото даром.
26 Говорю по російськи.
Office 142 Ferry str., Newark, N. J.
Телефон:
L. D. 1105 Market; 533 B. Newark.

СВРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Іх Преосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший ру-
ський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:

а. Михайло Балог,
712 Carson St. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:

Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:

Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:

Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:

Алексій Шаршонь,
524 Rine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Вох 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Михайло Беля, Holyoke, Mass.

Петро Ярема, New York, N. Y.

Іван Глова, Shamokin, Pa.

Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.

Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:

а. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.

Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, 439 N. 6th Ave.

Scranton, Pa.

Михайло Бабій, 391 Maple Ave

Kingston, Pa.

Директор друкарні:

а. П. Понятишин,
Box 112, Elizabeth, N. J.

адреса мешканця
326 Rose Hill Place,
Elizabeth, N. J.

Редактор:

Антін Пурковський 184 Hudson

Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:

К. Карчів, 184 Hudson St., New

York, N. Y.

Головний організатор:

Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,

Holyoke, Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Сою-
за знаходиться під числом 123

Buxsex St., Jersey City, N. J.

ВСТУПАЙТЕ ДО СОЮЗА!

„Руский Народний Союз“ —
Принимас членів до 45 літ жи-
в.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класу „А“

(після смертне) \$1000.00.

В разі смерті члена класу „Б“

половину посмертного \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа

члена класу „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа

члена класу „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до

\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг

або рук \$1000.00.

б) одної руки, ніг або ока

\$200.00.

Если отец родини в шпиталі

божевільних, Союз платить що

року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,

мусить вписатись також до брат-

ства, яке належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Повідомлюю раз на все, що
всі гроші належать до каси Р. Н.
Союзу, посилає ся так: на по-
шту order-ак або чеках випи-
сує ся ім'я Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний по-
шту-order або чек не досилає ся
до Голов. Касієра, але враз з ви-
платами до Голов. Секретаря, Го-
ловний Секретар опісля відси-
лає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“.

1) ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 міся-
ців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані ді-
стануть на жадане листово.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ по 3 цнт. від
слова за кожний раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ, які: мітинги брацтво і товариства належачи
до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в
Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по
2 центи від слова для брацтва і товариства належачи до Р. Н. Союзу,
а для товариств не належачи до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.

ПОПУЛЮВАНИЕ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за най-
менше 10 слів.

КОНКУРСИ ЛАРОХІЙ І ЧИМІЙ по 3 центи від слова.
ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше
10 слів.

Одноразове оголошене адреси 25 центів.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з годи та
в цілості. В противний раз оголошене безсильно не поміщає ся. На-
лежитість за дрібні оголошення можна присилати також поштовими
марками.

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед да-
тою виходу того числа часопису, а які воно має бути поміщене. Ого-
лошене телефоном не приймат ся.

4) За змисл оголошене або за відвечальність оголошуючих ся в ча-
сописі фірм редакція не приймає ніякої відвечальності.

5) Кого-б скривджено, або з ким зли обхождено-б ся в тій фірмі,
яка оголошує ся в нашій часописі, нехай про се сейчас повідомить ре-
дакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголо-
шене несовісної фірми; крім сего редакція доложить всіх старань, щоб
ошуста потягнути до відвечальності.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголо-
шене, не подаючи причини.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнатих осіб, щоб
прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додер-
жати того, що обіцяють в оголошені.

8) В оголошені мусить бути тільки правда. Редакція має право
відкинути всяке підозріле оголошене.

9) Оголошення мусять бути писані пером, виразно і на одній сто-
роні паперу.

10) За дрібні оголошення редакція не висилає ніяких поквитовань.

Ві до з в а

до всіх Ви. Секретарів і Організаторів відділів Р. Н. Союзу.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не
прислали декларації без виповнення свідомства лікар-
ського, яке находить ся на другій стороні декларації,
позаяк такі не будуть прийняті.

Рівнож при виповнюваню декларації просимо на
те уважати, щоби на декларації було подано на яке
посмертне член хоче належати, кільки має він і його
жена літ, ім'я жени або якого иншого члена родини,
після того, кому член записав посмертне.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на де-
кларації пером знак хреста, уміючий писати має
підписати ся власноручно на обох сторонах декла-
рації.

Місячні справоздання т. б. друки на жовтих карт-
ках, як також адреси нових членів прошу виповню-
вати і присилати враз з деклараціями і розмітом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союзу

Д. Капітула, гол. преде.

Т. Лабовський, гол. рек. секр.

Ч. 1030 КВІТ \$100

на сто доларів, котрі п. Іван О-

нушканич отримав як посмертну

запомогу по браті Онурій з Го-

ловної Каси Руского Народного

Союзу в Америці.

Щавне, 19. марця, 1910.

Іван Онушканич.

Свідки:

Вас. Полошиневич,

Евст. Полошиневич.

Печать церкви приходської в

Щавнім.

Ч. 1268 КВІТ \$100

на сто доларів, котрі п. Анаста-

сія Бобурчак отримала як сирот.

часть з посмертної запомоги по

Федорі Бобурчак з Головної Ка-

си Р. Н. Союзу в Америці.

Spangler, Рац 1910.

Анаст. Бобурчак.

Свідки:

Іван Филип,

Юрій Войло.

Від місцевого Уряду Р. Народ.

Союзу в Америці. Від. 120.

Іван Венгрин, предс.,

Мих. Велей, секр.

Ч. 1280. КВІТ \$250

на двіста п'ятдесят доларів, ко-

трі п. Никола Іванюк отримав

на похоронні кошта по Ів. Вой-

тку з Гол. Каси Р. Нар. Союзу в

Америці.

New Alexandria, Pa., 28. мар. '10.

Никола Іванюк.

Свідки:

Стеф. Якимець,

Ант. Филовяк.

Від місцевого Уряду Р. Народ.

Союзу в Америці. Від. 82.

о. М. Данилович, пр.,

Мих. Богоніс, секр.

Ч. 1282 КВІТ \$400

на чотириста доларів, котрі п.

Леон Старух отримав як посмерт-

ну запомогу по жені Марії з Го-

ловної Каси Р. Нар. Союзу в А-

мериці.

Butler, Pa. 28. мар. 1910.

Леон Старух.

Свідки:

Іван Бунга,

Іван Чернецький.

Від місцевого Уряду Руского

Нар. Союзу в Америці. Від. 67.

Іван Швед, пред.,

Ст. Когутанч, секр.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

WEST NEWTON, PA. Братс.

св. О. Николая, від. 255 подає

до загальної відомості, що члени

котрі не платять розміту до Р. Н.

Союзу через два місяці, будуть

на третій місяць суспендовані.

Дальше повідомляє ся що мітин-

ги відбувають ся в другу неділю

по першому кожного місяця; ко-

трий член не явить ся на мітин-

гу, заплатить 25 центів кари. Мі-

тинги зачинають ся звичайно о

першій годині по полудни. Кому

отже яка перешкода не дозволить

прийти на мітинг, має о тим заві-

домити уряд місцевого відділу.

Совер Додівка, пред.,

Теодор Соколовський, секр.

Николай Павучак, кас.

CARNEGIE, PA. Тов. „Січ“

від. 136 подає всім до відомості,

що 10. априля 1910 відбуде ся мі-

тинг. Просить ся Братів так мі-

сцевих як і з плейзі, щоби всі

явили ся і виповнили свої довги.

Секретар здасть рахунок і насту-

пить вибір нового секретаря. Ко-

трий брат не явить ся на сей мі-

тинг підпаде карі 50 центів, у-

рядник і доларя. Мітинг відбуде

ся зараз по Службі Вожій. Буде

приймати ся нових членів.

Іван Сурь предс.,

Павло Бурин, секр.,

Яков Гойсан, кас.

JOLIET, ILL. Бр. св. Ів. Хр.

від. 264 визнає своїх членів, щоби

всі точно явили ся на мітинг, я-

кий відбуде ся дня 10-го с. м.

Ів. Садвар, секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „Ти-

сьменниця“, від. 144 подає до за-
гальної відомості, що в місяцю
цвітня, маю і червня приймає
нових членів без вступного до
Тов. Мітинги відбувають ся раз
в місяць, кожної 2-гої суботи по
першим в Tompkins Square Hall,
134 E. 7th St., на першій повер-
сі. Слідуючий мітинг відбуде ся
дня 9. цвітня. Близших інфор-
мацій що до вступного уділяє
секретар, John Kotzky, 513 E. 12
St., New York, N. Y.

Іван Коцкпій, секр.

NEW YORK, N. Y. тов. Запор.

Січ. від. 117 подає до відома, що
гриймає нових членів через 2
місяці без вступного, а до Р. Н.
Союзу після статутів. Товариство
Запор. Січ за 40 цнт. місячного
платить 5 дол. тижнево в часі сла-
бости а 100 доларів посмертного.
Всі ті, котрі ще до жадного Тowa-
риства не належать повинні впи-
суватись в члени Товариства Зап
Січ в Нью Йорку. Мітинги від-
бывають ся в третю суботу по пер-
шим в гали ч. 167 E. 4th St. — Ів.
Ганацький пр., Ів. Вілобрам
скр. фін., Теоф. Качмар скр. рек.,
Фелікс Дашкевич кас.

Конкурси.

— Дяко-учитель іспитований
гладас посади, викажесь добр-
ми свідомствами.

Адрес: J. Huculak, 309 Jane St.,
Carnegie, Pa.

Потрібний зараз дяко-учитель.
Докладне знане дяківства, ве-
дєня шкoл п рускої та по мо-
жности запровадження хору вима-
гає ся. Першеньство мають жона-
ті з великою фамілією (бо паро-
хія мала). Зате платня \$40.00 і
доходи.

Голоситись до Rev. V. S. Hryu-
pak, Box 182, Ramey, Pa. Clearf.
Co. 14-15

Нашим доморослим на-
задникам і зрадникам
народної справи!

(Продовжене в 2 ої стор)

хотьби і справозданє емі-
граційного уряду. Тутеш-
ний уряд подає у нїм Ру-
синів завжди за Русинів
як Ruthenians, а ніколи як
Russians.

В „По-су-ва-чу“ Латки
ч. 10 появилася згадка на
першій стороні під заголов-
ком: „В справі народної
переписи.“ „До тепер при
народної переписи, менші
народности записовано в
рубрику більших наро-
дов.“ З того слїдно, що
після гадки Латки в Гали-
чині є більше Поляків як
Русинів. Дальше читаємо
там: „На тое най кождий
русский чоловік добре ува-
жає, а именно, если его
спросят съ какой державы
прїхалъ, най скаже тоже
до якої належить народ-
ности и який его языкъ.“

Як після того мають Ру-
сини записувати ся і який
є — властиво для „Посту-
па“ матерний язык, сего з
повищеного не знати. Він
певно сам себе встидаєсь!
Бояв ся сарака за росий-
ські рублі, щоби йому „шан-
дарі“ не відібрали і тому
не перетовкував на англій-
ський язык назву Русинів

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

	цнт.
Америка	15
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела Книжочка з образ. ..	35
В Старім і Новім краю	25
Дещо про звірята	30
Емігрант	15
Жовнір	10
Журнали	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Зуб за зуб	10
Коротка Історія Русь	10
Капітал і праця	15
Казка про Жидів	15
Книжка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Навренений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	\$2
О підземних скарбах	25
Оповідання	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець світа	15
Псалтир	\$1
Розмова Поляка з Русиниою ..	10
Релігійні віровання	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люде	15
Страйк	20
Стрілай на смерть, робітничая драма	15
Сонник	30
Товариска ворожка	15
Хто з чого жие	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач ..	60
Молитвенники в красній оправі.	
Бог Надежда моя	\$2.50
Хліб душі	2.50
Друг Душі	1.50
Друг Душі (в звич. опр.) ..	75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні	10
Книжочки Братські	10
Поманки померлих душ ..	10
Метрики хрещення	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смертні	3

Пішіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson St., New York.

Російсько-

Американська Лінія.

Одинона без пересідання поміж

Американою і Росією.

(Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ

відпливають з Нью Йорку:

„Ліуанія“ — 6-го цвітня 1910 о год. 2-й по пол.

„Росія“ — 2-го цвітня 1910.

Ціни шифарт:

До Роттердаму. До Ліваді.

\$31.00 III класу — \$38.00

\$33.00 III класу вкл. \$40.00

\$43.00 — II класу — \$50.00

\$50.00 — I класу — \$60.00

З Ліваді:

II класу А \$57.50 — II класу В — \$52.50 III класу \$38.50.

Крім того пасажери III-ю класою платять \$4.00 як таксу за дадану американським правительством.

A. E. Johnson & Co.,

Gen. Pass. Agents,

27 Broadway, New York.

Позір Братства!

Роблю всі братські річі найліпше і найкраще, в найліпшому матеріалі за дуже приступні ціни і за роботу гварантую. Продаю книжки і на жадане посилаю циник.

Більш довголітнім членом Р. Н. Союзу. Проч в чужині; удавайте ся до свого Мій адрес: **STEFAN KALAKUKA**
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Папері листові

Продає друкарня „Свободи“
184 Hudson st., New York

Русини Пітсбурга!

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старатесь пізнати та пізнати складати свої оцінки в стейтмент Банку на розі ул. Carson-a і 14-ої. Сей банк є одним з найстаріших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші оцінки. У нас складають ся гроші чернові, братські, сирітські і т. п. Кожен, що має у нас гроші, отримує на бажане заст. стейтмент контролерів.

Продаємо корабельні карти на найліпшій ліній, а гроші до краю висилаємо по поштовим кур'єр

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, Pittsburg, Pa.
Д. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас.
Од. Буач, ур. банк.

Права і права-рідна Канцелярія

переводить найтяжчі процеси, владує рідні документи, як контракти, повноваження, довжик скривати, цесі, інтабуляційні подання і др., як ввагалі

всіх справи судові у старому краю.

Пішіть прямо на с'ю адресу:
B. Jakubowski & Son
450 Fourth Ave., PITTSBURG, PA.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

В. Н. МОРГАН
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку Доктор прав **ЮЛІАН ЧУПНА**
Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в Галичині. Процеси спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Оперяджує контракти, повноваження і всі інші документи. Перепроваджує інтабуляції і всі випис гіпотечні.

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової:
JULIAN CZUPKA, LL. D.
3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50,000.00. Надвишка нерозділені зиски \$93,000.00.

Заснований 1864 року.

Проводить загальний банківський бізнес. Вдає міжнародні моні ордерів, драфтів і зерс. дає гроші до всіх частин світа, позичає гроші на реальності. Депозити сего банку подвоїлись протягом останніх 5 літ і виносять тепер около \$500,000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ гумористично-сатиричну часопис „ШЕРШЕНЬ“!!!
Коштує \$1.50 на рік.

SZERSZEN
439 North 6th Ave.
Scranton, Pa.

ХТО не має а хоче дістати банкові папери до пересилання грошей до краю, нехай сейчас пише на адресу:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York.

„ДУШПАСТИР“

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна газета.

Виходить в Філадельфії кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі світа. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошення гр. кат. канцелярії Єпископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canoga, Sask., Canada, Mart 29, 1909.

Всечесна Редакція Душпастири! — Признаю Вам щиро правду, що ніяка часопис так не вдовольня мене, як ся наша, дорога часопис „Душпастир“. Ся часопис по сьому так, якби в дуже сильну похвалу, легкий, манний дощ. Нехай засяє благодать Божя над сим початком так гарного і святтого діла! — З поважанням Олександр Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“, майже щодня. Тож замовляйте „Душпастир“ чим-ськоре для себе і для Ваших своїх і внакомах тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кожній руській хаті.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше поштовим моней-ордером) на імя:

Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ДАРОМ! одна пачка славних ліків „GALEN“

Чи Ви хорі? Ліки „GALEN“ вилічили тисячі людей, вони вилічать і Вас. Пошто платити великанські суми грошей за лічене, наколи Ви можете вилічити себе самі.

Пришліть свою точну адресу, імя і прозвіско, а ми Вам вишлемо відворотного поштою пробний лік „GALEN“ цілком даром.

1. RUMATINA лічить ревматизм, невралгію, пухлину і т. п. недуги. Ціна 3 дол. Пробка даром.

2. PEPOLA лічить болі в жовудку і т. п. внутрішні недуги. Ціна 3 дол. Пробка даром.

3. FORTOLA, патентований лік для нервових, ослаблених та утративших полові сили. Ціна 5 дол. Пробка даром.

4. SANGUINOLA вилічує малярію, пропасницю, лихорадку, малокровність, біль носа, очей і горла. Ціна 4 дол. Пробка даром.

5. ASMOLA лічить зі знаменитим успіхом всі грудні болі, як чахотку, астму і хронічний кашель. Ціна 3 дол. Пробка даром.

6. VIROLA вилічить в короткім часі геморойді і затроєне крові. Ціна 3.50. Пробка даром.

7. NEMORA знамените средство проти геморойді, викиді і т. п. недуги. Ціна 3 дол. Пробка даром.

8. MEROTA цілковито лічить сифіліс, трипер і рани на тілі. Ціна 3 дол. Пробка даром.

9. PELOCRESE являє ся хорошим ліком проти випадання волоса і болу голови. Ціна 3 дол. Пробка даром.

10. PROFILACTA в короткім часі вилічує жіночі недуги, як неплідність, нерегулярні періоди, білі устави і т. п. Ціна 3 дол. Пробка даром. — Адрес: 11-14

GALEN CHEMICAL CO.,

227 WEST 74-th STREET, NEW YORK CITY.

Хороби мужеські

Коли Ви сьєте хорі та потребуєте доброго лікаря, удайте ся то мене в повний довіря, а я Вам скажу, чи можете бути вилічені, чи ні. Се не робить різниці, як довго сьєте хорі та на яку недугу, не робить різниці, що Вам сказали другі лікарі, але коли сьєте хорі, приходьте до мене. — Мои 28-літня практика лікарська та досвід в тім краю і на границю дозволяють мені розв'язати і вилічити всяку недугу, яку знам вилічальною. Недуги лікує скоро і skutочно.

Хороби венеричні (септерні) і венеричні. Сі хороби лікує своєю питомою методою дуже скоро і так, аби більше не вертали ся.

Хороби скріпні як: короста, викиді, прищі, сверб, ругтура, лишай, викидані волоси і т. п.

Хороби крохви як: затроєне крові, ревматизм і п'яніти.

Хороби жовудка і шлунка.

Хороби нирок простуда нирок, тяжка моч, простуда піхури, камінь в піхури, запалене нирок, піхури, біль в хребтах і т. д.

Хороби нервів невралгія, біль крижовий, нерестрах в часі сну, дерга в костях і т. д.

Сі недуги і много інших лічимо совісно і в як найкоротшім часі.

Адреса: **L. A. KELLY** Адреса:

628 Penn Ave. Другий поверх. Pittsburg, Pa.

Офісові години: Щодня від 9-ої рано до 8-ої ввечора. В неділі „10-ої“ „8-ої по полудни.“ 12-15

Руска

Агенція

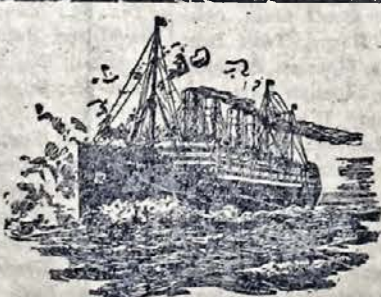
Кора-

бельна

і Пере-

силка

Грошей

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора закладає оцінюючі справи: Переоцінює гроші до всіх країв по цінах можливе найкращих і як найкраще.

Продає Шифарти на різні лінії корабельні до старого краю і в краю до Америки по найкращих цінах.

Виробляє повноваження, контракти купівлі і продажі, осмотрі підписом консула; перепроваджує великі вантажі справи зі судами і старокраєвими властями.

Пологоджує справи військові, як увільнене від військової контролю, увільнене від виправ і т. п.

Мінює гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після бжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange

184 Hudson Str., New York, N. Y.

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“

під покровом сьв. Арх. Михаїла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAH, PA.

Має синад і ширі річей церковних як:

Фелони чорні від \$30—65.00
Ризи сьвітлі від \$35, 40, 55, 60, 80 і висте
Стихари від \$6.00
Ручники, илитони, хоругви з образами від \$30.00 і в.
Чаші від \$20, 35, 40, 50 і висте
Ліхтари, Службеники, Евангелія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

П'євити на престол і до сьвічок по різній ціні.
Приймає ся замовлення на нові річі і до направи старі ризи.
ВИРОБЛЯЄ СЯ ВІДЗНАКИ БРАТСЬКІ, ПАСИ і проче.

Сьвітло церковне:

Сьв'ічки ВОСНОВІ (декоровані) з образами по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.

Сьв'ічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.

Тройчі ручно декоров. 5, 6, 50, 7, 9, 50 д. { Угля до кадилиць 28 цнт.

Пачка (120) запалачів 24 цнт. { Олива гальон 1.10 дол.

Сьв'ічки воскові до надставлювання 3 на фунт 22 цнт.

„ 4 на ф. і 6 на фунт 22 „

Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт 22 „

Сьв'ічки стеаринові 16 „

4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.

Сьв'ічки на престол (extra) 37 цнт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.

Чадило 50 і 55 цнт. за фунт.

АРТИСТ РІЗЬЯР

Евгеній Василенко

виконує усі роботи

входячі в обсяг церковної штуди, як:

ІКОНОСТАСИ

ВІВТАРИ

ПРЕСТОЛИ

БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює ікони.

Усі роботи виконує добросовісно.

EUGENY VASYLENKO

337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

Одинона вірчево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишолений друкарський персонал, посідає найновіші машини, як томе різноморді гарні черенки і прикраш.

Виконує

всіх друкарських роботах

точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родимці, як томе Відділи і члени Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи.“ — Адреса:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:

General Office 2333, Night Call 4854.